

KÖNYVISMERTETŐ

TOMKA JÁNOS –
– BÖGEL GYÖRGY

Vezetés egykor és most

A Biblia és a menedzsment

Nemzeti Tankönyvkiadó Zrt.,
2010, 335 old.

„Mózes a Wall Streeten”, ezzel a blikkfangos címmel kezdte a fenti műről készült könyvismertetőjét nemrég egyik napilapunk. S valóban szokatlan a könyv témája, ismertetésére, éppen a témakapcsolás – vezetés és a Biblia – okán is rendkívül sok média – napi, heti és havi lapok, valamint rádiók és televíziók – vállalkozott. Némi kételkedéssel tehető fel a kérdés: milyen választ adnak több ezer éves történetek a ma kérdéseire, mit mondhat a Biblia a vezetési feladatok, a változások irányítása, a szervezeti kultúra, az érzelmi intelligencia, a hálózatépítés, a felelősség aktuális kérdéseiről? A vallásos iratokban gyakran fordul elő a pénzhez való viszony, végső soron a gazdagság, a meggazdagodás megítélése, a féktelen nyereségvágy, a vagyon megszerzéséért folytatott – esetenként öldöklő – harc elítélése. S alapvetően mi más lehet egy vezető feladata, mint annak sikeressége, gazdasági tevékenység esetén: a profit.

Hogy mégis lehet jogosultsága a Bibliában szereplők (közemberek, katonák, parancsnokok stb.)

különböző döntési helyzetekben tanúsított magatartása és gazdasági vezetők cselekedetei közötti hasonlóságok vizsgálatának, azt bizonyítja, hogy korábban már mások is könyveket szenteltek a téma tárgyalására. Itt van például David Baron, több sikeres vállalkozás tulajdonosa, népszerű tévés és rádiós személyiség magyarul is megjelent könyvében Mózes életét, pályáját és küldetését nem kultúr – vagy vallástörténeti jelenségként, hanem kizárólag vezetői, menedzseri teljesítményként értékeli. A végkövetkeztetés – amely egyúttal a könyv címét is megadja: „Mózes minden idők legnagyobb sztármenedzsere” (David Baron – Lynette Padwa, Tiara 2000). S valóban, Isten a Biblia tanúsága szerint elképesztő feladat bízott Mózesre. Nemcsak több mint egymillió embert kellett az egyiptomi rabszolgaságból a pusztasivatagon át Kánaán földjére vezetnie, hanem ezt az egykor rabszolgasorban élő, megtört, személyiségében megaláztatott, agyonéheztetett és agyondolgoztatott népet meg kellett tanítania Isten törvényére és tiszteletére, s ugyanakkor harcos, erős, összetartó nemzetté kellett kovácsolnia. A feladat sikeres végrehajtása közben Mózes vezetői képességekről tett tanúbizonyságot.

A könyv születésének ötletét a szerzők a következőképpen írják le: „A tatabányai Modern Üzleti Tudományok Főiskoláján 2009 tavaszán öt részből álló kísérleti program zajlott le, amelyen hallgatók, tanárok és gyakorló vállalatve-

zetők vettek részt. Minden foglalkozás valamilyen fontos vezetési problémát tárgyalt, egyrészt modern felfogásban, mai példákkal, másrészt egy-egy bibliai történet tükrében. Modern gondolatok és példák találkoztak össze a messi múltból származókkal, tükröt tartva egymásnak: vezetés egykor, vezetés most. E könyv megírásához ez a program adta az ötletet. Az öt témát tízre egészítettük ki, de az elképzelés ugyanaz maradt: vezetési témákkal foglalkozunk egyrészt modern megközelítésben, másrészt bibliai történetek fényében” (i.m. 15. old.).

A Bibliai történetek vizsgálatához a szerzők az üzleti- és vezetőképzésben használt esettanulmányokat használták. Tíz témakörhöz tíz bibliai történet és annak modern értelmezése tartozik. Mindegyik témakör egy kiválasztott bibliai történettel kezdődik, majd a példa vezetési vonatkozásait összefoglaló átkötés után a modern rész következik, amit a bibliai szöveg elemzése követ. A témakörök, fejezetek és alfejezetek a következők:

Vezetői szerepek és feladatok (Mi a vezető dolga? Vezetői szerepek, Milyen a jó vezető?)

Válság és változás (Miért nehéz változtatni? Változásmenedzsment racionális nézőpontból, Változásmenedzsment érzelmi nézőpontból)

Vezetői felelősség (Felelősség – de miért? Szóváltás a felelőségről, Ideológiák és modellek, A kiegyezés lehetősége)

Tudás és tehetség (Gazdálkodás a tudással, Szakértők világa, Adat, információ, tudás, Az intellektuális tőke, Tudásmenedzsment)

Hatalom és befolyás (Játékosok, célok, érdekek, Hatalmi bázisok, Hatalmi játszmák, A szakértői játszma, Szakértői szervezetek, meritokráciák)

Kudarccs és kilábalás (A velünk élő kudarc, A haladás ára: kreatív rombolás, A bukáshoz vezető út, A kudarc és az ember)

Közös értékek, szervezeti kultúra (A „láthatatlan kötőanyag”, Alkalmazkodás a kultúrához,

Egy definíció elemzése, A szervezeti kultúra rétegei, Típusok és dimenziók, Meg lehet változtatni a szervezeti kultúrát?)

Egyéni és kollektív bölcsesség (Együtt okosabbak vagyunk? Játék – vagy mégsem az? Szavazzunk? Tanácskozzunk? Majd a piac eldönti? Mit hoz a jövő? Az információtól a bölcsességig)

Érzelmi intelligencia (Értelem és érzelem, Sokféle intelligencia, Kapcsolatok és érzelmek, Sokféle érzelem, A vezető érzelmi intelligenciája, Szolgáló vezetés)

Hálózatok, kapcsolatrendszerek (Összekapcsolt világ, Mi és a hálózatok, Hálózatok kutatása, A technológiai fejlődés hatása, A vezető és a hálózat, Egy hálózati kulcsszereplő portréja)

Minden témakör, fejezet tartalmazza a bibliai példa, eset vezetés elméleti szempontból való alkalmazását, magyarázatát.

Amint az előbbi felsorolásból is kitetszik Tomka János és Bögel György a vezetéselmélet és menedzsment szinte minden fontos kérdését sorra veszik. Különösen jónak vélem az esetek vezetésstudományi szempontból való kifejtését tartalmazó részeket, ezek tankönyvekre jellemző alaposággal és érthetőséggel fejtik ki egy-egy fogalom, vezetői helyzet tartalmát. A Bibliából vett esettanulmányok

találóak, de a recenziens véleménye szerint némely esetben nem könnyű azonosítani a kapcsolatot a vezetői feladattal. „...Mindenkinek, aki kér tőled, adj, és attól, aki elveszi a tiedet, ne követeld vissza...” (i.m. 102. old.). Szól a Lukács evangéliumból származó idézet. Példázat a vezetői felelősségre. Vajon egy multi vezetője eljárhat a példabeszéd szerint? A Biblia több ezer éves tanmeséinek a többsége azonban valóban bizonyítja, hogy akkor és a most is a vezetők döntöttek és döntenek, hatalmat gyakoroltak és gyakorolnak, befolyásuk volt és van és éltek és élnek vele.

Egy könnyűbemutatón a neves akadémikus mondta: mostanában sok könyvnek látszó tárgy jelenik meg – utalva arra, hogy bizony a könyvkiadás színvonala hagy kívánnivalót maga után. Erre a könyvre sem külsőné, sem belbelső alapján ezt nem lehet mondani.

Becsky Robert

E SZÁMUNK SZERZŐI

Dr. Makó Csaba, egyetemi tanár, kutatási igazgató, Debreceni Tudományegyetem, MTA Szociológiai Kutatóintézet; **Illéssy Miklós**, tudományos munkatárs, MTA Szociológiai Kutatóintézet; **Csizmadia Péter**, tudományos munkatárs, MTA Szociológiai Kutatóintézet; **Dr. Vassil Kirov**, tudományos munkatárs, Bolgár Tudományos Akadémia Szociológiai Intézet; **Dr. Todor Galev**, tudományos munkatárs, Bolgár Tudományos Akadémia Szociológiai Intézet; **Dr. Adler Judit**, kutatásvezető, GKI Gazdaságkutató Zrt.; **Petz Raymund**, elemző, GKI Gazdaságkutató Zrt.; **Dr. Gelei Andrea**, tanszékvezető, egyetemi docens, Budapesti Corvinus Egyetem; **Nagy Judit**, tanársegéd, Budapesti Corvinus Egyetem; **Kiss János**, egyetemi adjunktus, Budapesti Corvinus Egyetem; **Dr. BEKE Jenő**, egyetemi docens, Pécsi Tudományegyetem; **Dr. Lázár Ede**, egyetemi adjunktus, Sapientia Egyetem, Csíkszereda; **Dr. Becsky Róbert**, főszerkesztő, közgazdász